

RELACJE INTERPERSONALNE W ZESPOŁACH PIEŁĘGNIARSKICH

W KONTEKŚCIE KODEKSU ETYKI ZAWODOWEJ.

Etyka zawodowa to zespół zasad i norm określających poprawny z moralnego punktu widzenia sposób zachowania się i postępowania przedstawicieli określonej grupy zawodowej. Etykę zawodową tworzy się w odniesieniu do zawodów, których przedstawiciele mają do czynienia w trakcie wykonywania pracy z wartościami szczególnie moralnie cenionymi. W przypadku pracowników medycznych jest to zdrowie i życie ludzkie.

Kodeksy etyczne stanowią pewnego rodzaju drogowskazy dla pracowników danego zawodu, nie wystarczy wiedzieć, że nasz zawód ma swój kodeks etyki, warto czasem przeczytać jego zapisy a najlepiej przyjąć go jako osobisty drogowskaz i prezentować jego zapisy swoją postawą. Do szczególnie ważnych zasad etycznych w pracy pielęgniarskiej należy: **dobroć, sprawiedliwość, prawdomówność, odpowiedzialność**. Przestrzeganie tych zasad powinno towarzyszyć nam zarówno w trakcie udzielania świadczeń medycznych, ale też w kontaktach z członkami zespołu terapeutycznego.

Kodeks Etyki Zawodowej Pielęgniarki i Położnej Rzeczypospolitej Polskiej zawiera dyrektywy definiujące stosunek pielęgniarki/położnej wobec: pacjenta, praktyki zawodowej i nauki, środowiska zawodowego (współpracowników), samorządu zawodowego, społeczeństwa.

Kodeks składa się z:

- **części ogólnej** mówiącej o działalności zawodowej pielęgniarek, rozwoju osobistym oraz o samorządowych organizacjach zawodowych,
- **części szczegółowej** zawierającej powinności pielęgniarki wobec ludzi wymagających pomocy, w stosunku do praktyki zawodowej, **do współpracowników** oraz własnego zawodu.

Mówiąc o relacjach między członkami zespołu terapeutycznego najczęściej mamy na myśli relacje pielęgniarka – lekarz, dużo mówi się też o kontaktach między pielęgniarką a pacjentem. Nie należy jednak zapomnieć o kształtowaniu właściwych, pozytywnych relacji między samymi pielęgniarkami, które są niezbędne podczas wykonywania tak trudnej i odpowiedzialnej pracy. Kodeks etyki zawodowej tak definiuje te relacje:

Stosunki między członkami samorządu powinny opierać się na wzajemnym szacunku, lojalności, koleżeństwie i solidarności zawodowej. Powinni oni dzielić się swoimi doświadczeniami i służyć sobie pomocą. Wzajemna ocena winna być sprawiedliwa, a krytykę należy formułować w sposób bezstronny, przekazując ją w pierwszej kolejności osobie zainteresowanej. W przypadku reakcji i powtarzających się błędów pielęgniarka/położna powinna poinformować właściwą Okręgową Radę za pośrednictwem OIPiP.

Kodeks Etyki uczy nas współodpowiedzialności za młodsze pielęgniarki, nakazując dzielić się z nimi doświadczeniem, wiedzą i umiejętnościami, a także swoim przykładem rozwijać w nich właściwą postawę zawodową. *Pielęgniarka/położna mająca większe doświadczenie zawodowe powinna przekazywać młodszym koleżankom i kolegom swoją wiedzę i umiejętności zawodowe oraz wzorce kultury i poszanowania człowieka. Moralnym obowiązkiem jest kształtowanie poczucia odpowiedzialności za wykonywaną pracę, nawyku uczciwości, rzetelności, pracowitości i dokładności. Pełnieniu obowiązków kierowniczych przez pielęgniarki/położne powinno towarzyszyć poczucie odpowiedzialności za rozwój zawodowy i naukowy podwładnych.*

Podczas wykonywania obowiązków zawodowych należy wystrzegać się podważania kompetencji zawodowych współpracowników, unikać wyrażania negatywnych komentarzy na ich temat, zwłaszcza w obecności pacjentów czy innych członków zespołu terapeutycznego. Kwestie sporne powinno omawiać się bezpośrednio z zainteresowaną osobą. Dyskredytowanie postępowania innych współpracowników powoduje utratę zaufania pacjentów wobec całego personelu. Kodeks tak określa tę zasadę: *Pielęgniarka/położna nie powinna dyskredytować postępowania innych współpracowników zespołu terapeutycznego, zwłaszcza w obecności osób trzecich.*

W Kodeksie czytamy również: *Nieuczciwa konkurencja pomiędzy członkami samorządu jest szczególnie naganna.* Ważne jest, aby w dążeniu do zdobycia stanowisk kierowniczych czy funkcji zawodowych nie zapominać o tej zasadzie, nasz rozwój zawodowy nie może odbywać się kosztem innych współpracowników. Szczególnie naganne jest wyrażanie złych, nieprawdziwych opinii o kontrkandydatach (np. w trakcie przeprowadzania konkursów na stanowiska), a także wykorzystywanie znajomości z osobami zajmującymi znaczące stanowiska dla uzyskania własnych korzyści.

Nadrzędną wartością dla pielęgniarki powinien być przede wszystkim szacunek dla godności osoby ludzkiej, zarówno wobec pacjenta jak i członków zespołu terapeutycznego.

Pielęgniarka powinna być przede wszystkim dobrym człowiekiem, który niezależnie od pełnionej roli społeczno-zawodowej i różnych sytuacji w środowisku pracy będzie przejawiał i urzeczywistniał swoje człowieczeństwo.

Aneta Krawczyk

*Zastępca Okręgowego
Rzecznika Odpowiedzialności Zawodowej
Pielęgniarek i Położnych
w Bielsku-Białej*

Bielsko-Biała, 12 czerwiec 2017 r.